

● โครงการสถาปัตยกรรม

โครงการสถาปัตยกรรม ริเริ่มโดย รศ. ดร. วรรณศิลป์ พิรพันธุ์ โดยเริ่มจัดขึ้นครั้งแรกโดยอาศัยงบประมาณจากค่าตอบแทนผู้วิจัยซึ่งได้รับจากการจัดทำ “โครงการนำร่องเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมคลองอัมพวา” ในปี พ.ศ. 2545 โดยมีแนวความคิดที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแนวใหม่ให้สอดคล้องกับนโยบายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงมีของนิสิต ผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนิสิต ระหว่างนิสิตกับนิสิต และระหว่างนิสิตกับสังคมภายนอกอย่างเป็นรูปธรรม และการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนและท้องถิ่น

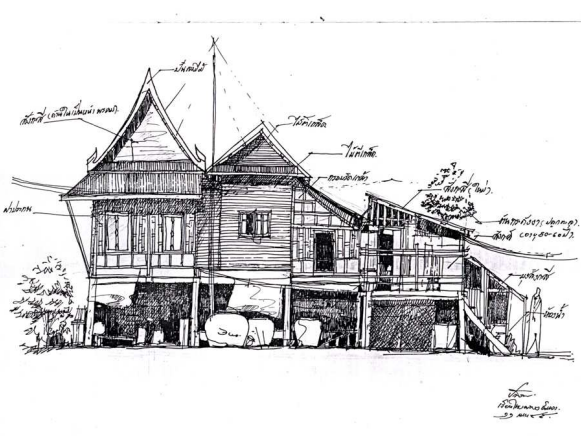
โครงการสถาปัตยกรรม เน้นให้นิสิตได้เรียนรู้จากการลงพื้นที่ปฏิบัติงานภาคสนามในท้องถิ่น โดยใช้พื้นที่ชุมชนอัมพวาและบริเวณใกล้เคียงเป็นพื้นที่โครงการ โดยการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนสำหรับนิสิตในช่วงปิดภาคฤดูร้อน ให้คุ้นเคยกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมของประชาชนของคณาจารย์ ซึ่งเริ่มดำเนินการเรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2543 ให้นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการทำ “วิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมของประชาชนฉบับย่อ” ซึ่งผลผลิตจากการทำกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นหันมาสนใจและตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน ขณะที่นิสิตได้เปิดเปิดโลกทัศน์ของตนให้กว้างไกล รับรู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งปกติแล้ว ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนภาคทฤษฎีในห้องเรียน

การดำเนินการโครงการสถาปัตยกรรมปีแรก ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ สามารถกระตุ้นให้ประชาชนหันมาสนใจมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีอยู่มากมายในพื้นที่ ขณะเดียวกัน นิสิตที่เข้าร่วมโครงการก็ได้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในพื้นที่ นอกจากนี้ยังพบว่าเทศบาลตำบลอัมพวาและพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดสมุทรสงคราม มีศักยภาพสูงในการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน เนื่องจากมีความสมบูรณ์ของมรดกทางวัฒนธรรม ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน รวมทั้งมีที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพมหานคร สามารถเดินทางได้สะดวก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโครงการสถาปัตยกรรมในปีต่อ ๆ มาจนกระทั่งปัจจุบัน

ตารางสรุปการดำเนินโครงการสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2550

ครั้งที่	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1/2545	<p>นิสิต 9 คน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนอัมพวา โดยมีเยาวชนในพื้นที่ 8 คน ร่วมสำรวจ สืบค้นความเป็นมาของอาคารสถานที่สำคัญโดยการสัมภาษณ์ จดบันทึกและสเก็ตซ์ภาพ จัดทำแผนที่แสดงตำแหน่งมรดกทางวัฒนธรรม นำเสนอผลงานต่อที่ประชุมประชาชน รวมทั้งจัดกิจกรรมวาดภาพ”ของดีอัมพวา” ในกลุ่มเยาวชนที่ร่วมโครงการ</p>	<p>รศ. ดร. วรรณศิลป์ พิรพันธุ์ อ.เทิดศักดิ์ เตชะกิจขจร</p>
2/2546	<p>นิสิต 5 คน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral History) และรวบรวมภาพถ่ายเก่า โดยมีเยาวชนในพื้นที่ 6 คน ร่วมสำรวจ นำผลงานมา เรียบเรียงเรื่องราวจัดทำเป็นนิทรรศการเรื่อง “ของดีอัมพวา” เสนอต่อที่ประชุมประชาชน รวมทั้งต้อนรับนักศึกษาปริญญาตรีชาวญี่ปุ่นจากมหาวิทยาลัยโคเบะ (Kobe University) จำนวน 6 คน ที่มาร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่</p>	<p>รศ. ดร. วรรณศิลป์ พิรพันธุ์</p>
3/2547	<p>นิสิต 17 คน แบ่งเป็น 2 ทีม ทีมแรกทำการออกแบบปรับปรุงพื้นที่บริเวณริมน้ำและจัดระเบียบทางเดินเท้า โดยการสำรวจความต้องการประชาชน จัดทำเป็นภาพจำลองสามมิติเสนอต่อที่ประชุมประชาชนเพื่อฟังความคิดเห็นและปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการประชาชน ทีมที่ 2 ทดลองจัดกิจกรรม”ค่ายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ครั้งที่ 1” สำหรับเยาวชนในพื้นที่ประมาณ 20 คน ในหัวข้อ “ของดีอัมพวา” ฝึกให้เยาวชนรู้จักการสำรวจ สัมภาษณ์ และจดบันทึก พร้อมวาดภาพประกอบเกี่ยวกับของดีอัมพวา โดยมีนิสิตเป็นที่เลี้ยง และจัดให้เยาวชนนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมประชาชน โดยกิจกรรมต่างๆ ในครั้งแรกนี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และใช้สถานที่ของโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย</p>	<p>รศ. ดร. วรรณศิลป์ พิรพันธุ์</p>

4/2548	<p>นิสิต 6 คน ทำการออกแบบรูปเล่ม “แผนที่มรดกทางวัฒนธรรมชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” และ “นำเที่ยวชุมชนอัมพวาโดยการเดินเท้าและจักรยาน” ให้กับโครงการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม รวมทั้งจัดกิจกรรม “ค่ายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ครั้งที่ 2” ในหัวข้อ “มรดกอัมพวา” โดยความร่วมมือกับกลุ่ม“ผู้ใหญ่วัยดี”ในชุมชน และจัดให้เยาวชนนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการประมาณ 30 คน</p>	รศ. ดร. วรรณศิลป์ พีรพันธุ์
5/2549	<p>นิสิต 11 คน จัดระเบียบ “ศูนย์ข้อมูลชุมชนอัมพวา” ออกแบบของที่ระลึกสำหรับจำหน่ายในศูนย์ฯ รวมทั้งจัดกิจกรรม “ค่ายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ครั้งที่ 3” ในหัวข้อ “เด็กอัมพวาพาเที่ยว” เน้นให้เยาวชนรู้จักและสามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนแก่ผู้มาเยือน จัดทำผลงานทางศิลปะร่วมกัน รวมถึงจัดให้เยาวชนนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการ 40 คน</p>	รศ. ดร. วรรณศิลป์ พีรพันธุ์ อ. ดร. นิรมล กุลศรีสมบัติ
6/2550	<p>นิสิต 10 คน จัดกิจกรรม “ค่ายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ครั้งที่ 4” ในหัวข้อ “อัมพวามหาสมบัติ” เน้นให้เยาวชนรู้จักค้นคว้าข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลชุมชน และสร้างความตระหนักรู้ในคุณค่าของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายในชุมชน จัดทำผลงานทางศิลปะร่วมกัน รวมทั้งจัดให้เยาวชนนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีเยาวชนเข้าร่วมโครงการ 35 คน</p>	รศ. ดร. วรรณศิลป์ พีรพันธุ์ อ. ดร. นิรมล กุลศรีสมบัติ

ตัวอย่างผลงานนิสิตในโครงการสถาปัตยกรรม

ภาพจากกิจกรรม “ค่ายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ครั้งที่ 3”